

Wyniki ekologicznych doświadczeń odmianowych

Gryka
2025

Numer
232

Wyniki ekologicznych doświadczeń odmianowych

Gryka 2025

COBORU

Centralny Ośrodek Badania
Odmian Roślin Uprawnych

Słupia Wielka 34
PL 63-022 Słupia Wielka

tel.: (+48) 61 285 23 41
faks.: (+48) 61 285 35 58
email sekretariat@coboru.gov.pl

Dyrektor

prof. dr hab. Henryk Bujak

Zakład Badania i Oceny Wartości Gospodarczej Odmian

Kierownik

dr inż. Tomasz Lenartowicz

Opracowanie

mgr inż. Andrzej Najewski

Redakcja merytoryczna

dr inż. Tomasz Lenartowicz

**Rozpowszechnienie danych zawartych publikacji z podaniem
COBORU jako źródło informacji**

SPIS TABEL

1. WSTĘP	4
GRYKA. Odmiany i doświadczenia. Lata zbioru 2025, 2024	5
GRYKA. Dane meteorologiczne. Rok zbioru 2025.....	5
GRYKA. Warunki prowadzenia doświadczeń. Lata zbioru 2025, 2024	6
GRYKA. Plon nasion odmian w miejscowościach. Lata zbioru 2025, 2024.....	8
GRYKA. Plon nasion odmian. Lata zbioru 2025, 2024	8
GRYKA. Choroby i ważniejsze cechy rolnicze odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2024	9
GRYKA. Ważniejsze cechy ziarna odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2024 ...	9

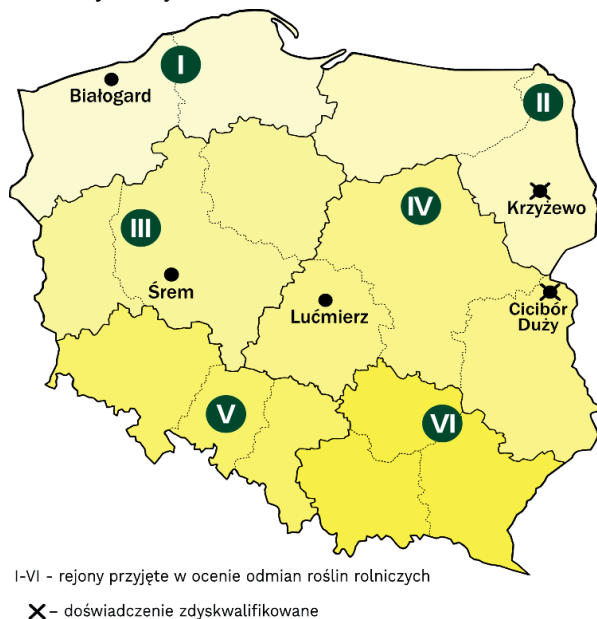
1. WSTĘP

Do 30 kwietnia 2004 roku w Krajowym rejestrze (KR) znajdowały się trzy polskie odmiany gryki – Kora, Luba i Panda. Od 1 maja 2004 roku w związku z akcesją do Unii Europejskiej, odmiany gryki zostały uznane za nie wpisane do krajowych rejestrów. Od 1.01.2017 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o nasiennictwie, która umożliwia wpisywanie do Krajowego rejestru (na podstawie wyników badań OWT) odmian tradycyjnie uprawianych w Polsce, do których zalicza się gryka. Obecnie w Krajowym rejestrze znajdują się cztery odmiany (MHR Korona, MHR Smuga, Panda i Queen), wszystkie pochodzą z hodowli krajowej.

Opracowanie zawiera wyniki doświadczeń ekologicznych z gryką z lat 2025 i 2024. W wymienionych latach badań założono po pięć doświadczeń, w których oceniano trzy (w roku 2025) i cztery odmiany (w roku 2024). W obu latach badań jedno doświadczenie zostało wcześniej zakończone, a kolejne zdyskwalifikowano w trakcie opracowywania. Pozostałe trzy doświadczenia przyjęto do serii rocznej. Wszystkie punkty doświadczalne realizujące doświadczenia ekologiczne podlegają nadzorowi jednostki certyfikującej i uzyskały certyfikat zgodności przestrzegania przepisów zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/848. Rozmieszczenie doświadczeń przedstawia rys. 1.

Doświadczenia polowe prowadzono według ramowej metodyki¹. Założono je jako jednoczynnikowe, w układzie losowanych bloków kompletnych, w czterech powtórzeniach. Nie stosowano chemicznej ochrony roślin. Powierzchnia pojedynczego poletka do zbioru wynosiła od 15,0 do 16,5 m². Przy ustalaniu ilości wysiewu uwzględniano masę 1000 nasion i zdolność kiełkowania nasion poszczególnych odmian. Obsada nasion dla wszystkich odmian była jednakowa i wynosiła 200 lub 250 szt./m². Plon nasion i masę 1000 nasion przeliczono na wspólną wilgotność 14%. Wyniki plonu nasion odmian podano w postaci średniej ogólnej oraz z poszczególnych miejscowości, natomiast wyniki pozostałych cech – wyłącznie w układzie średniej ogólnej.

Dane meteorologiczne (suma opadów i temperatura powietrza na wysokości 2 m) podano w tabeli 2. Warunki siedliskowe i agrotechniczne doświadczeń polowych z gryką oraz daty ważniejszych terminów agrotechnicznych i faz wegetacji pokazano w tabeli 3. Gryka jest rośliną wrażliwą na przymrozki, stąd wysiewa się ją późno. Doświadczenia z gryką zakładano w terminie od 8 do 21 maja. Termin zbioru gryki mieścił się w przedziale od 5 do 22 września. Średni plon nasion odmian gryki w roku 2025 wyniósł 20,9 dt z ha i był o 3,8 dt z ha wyższy niż w roku poprzednim. W roku 2025 średni plon nasion poszczególnych doświadczeniach (przyjętych do syntezy) wynosił od 14,8 dt z ha w Śremie do 24,0 dt z ha w Białogardzie i Lućmierzu. Różnice w plenności badanych odmian były stosunkowo niewielkie i w roku 2025 wynosiły 1,3 dt z ha.

Rys. 1. Rozmieszczenie doświadczeń z gryką

¹ Gryka. Metodyka badania wartości gospodarczej odmian (WGO) w warunkach konwencjonalnych i ekologicznych, WGO-R/P/24/2022, Słupia Wielka, kwiecień 2023

Tabela 1

GRYKA. Odmiany i doświadczenia. Lata zbioru 2025, 2024

Lp.	Odmiana	Rok zarejestrowania	Zachowujący (numer adresowy)	Materiał siewny				Obsada nasion (szt./m ²)
				masa 1000 ziaren (g)		zdolność kiełkowania (%)		
				2025	2024	2025	2024	
1	2	3	4		5		6	
1	MHR Korona	2019	321	28,3	31,2	93	88	200
2	MHR Smuga	2019	321	25,1	25,1	87	92	200
3	Queen	2025	1158	26,9		90		200
Bilans doświadczeń:								
- założone				5	5			
- wcześniej zakończone				1	1			
- zdyskwalifikowane w trakcie opracowywania				1	1			
- przyjęte do syntezy				3	3			

Kol. 3: 321 – Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o., 1158 – "Pietrzak" sp. z o.o. sp. k.

Kol. 6: w niekorzystnych warunkach siewu (susza) obsadę zwiększono do 250 szt.m²

Tabela 2

GRYKA. Dane meteorologiczne. Rok zbioru 2025

Lp.	SDOO/ZDOO	Miesiąc						Suma III-VIII	Procent śr. wieloletniej
		III	IV	V	VI	VII	VIII		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
suma opadów (mm)									
1	Białogard	7	6	52	66	98	81	311	80
2	Krzyżewo	21	11	61	51	118	48	310	92
3	Śrem	21	26	45	51	85	102	330	106
4	Lućmierz	28	17	51	64	165	24	349	93
5	Cicibór Duży	34	13	109	75	122	47	401	114
średnia temperatura powietrza na wysokości 2 m (°C)									
1	Białogard	5,7	10,1	11,4	17,0	18,9	17,5		
2	Krzyżewo	5,7	10,0	10,8	17,4	19,4	17,8		
3	Śrem	7,0	12,2	13,1	19,5	20,2	19,6		
4	Lućmierz	6,5	11,5	11,7	18,3	19,6	18,7		
5	Cicibór Duży	6,6	10,7	11,3	18,1	19,9	18,6		
średnia temperatura powietrza na wysokości 2 m (odchylenie od średniej wieloletniej)									
	Białogard	2,7	2,3	-1,1	0,9	1,0	-0,1		
2	Krzyżewo	3,8	2,0	-2,7	0,2	0,3	-0,6		
3	Śrem	2,7	2,6	-1,6	1,0	-0,2	-0,2		
4	Lućmierz	3,3	2,6	-2,3	0,8	0,2	-0,3		
5	Cicibór Duży	4,1	2,2	-2,7	0,5	0,2	-0,3		

Kol. 9: wielolecie 1996-2024

Tabela 3

GRYKA. Warunki prowadzenia doświadczeń. Lata zbioru 2025, 2024

Wyszczególnienie	Białogard		Krzyżewo		Śrem		Lućmierz		Cicibór Duży	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rolnicza wartość gleby w 100° skali IUNG-PIB		52	70	70	52	70	52	70	52	70
Kompleks przydatności rolniczej gleb		5	4	4	4	4	5	4	5	4
Odczyn gleby (pH w KCl)		-	6,3	6,0	6,0	6,0	5,8	5,2	5,8	5,2
Przedplon		ZIK	OWZJ	PSZO	OWZJ	PSZO	OWZJ	ZIK	OWZJ	ZIK
Nawożenie mineralne:										
- P ₂ O ₅		-	39	24	-	24	-	29	-	29
- K ₂ O		80	99	54	-	54	-	33	-	33
Daty siewu, zbioru i ważniejszych faz rozwojowych										
Siew		8.05	14.05	8.05	8.05	8.05	20.05	21.05	20.05	21.05
Wschody		16.05	29.05	13.05	13.05	13.05	28.05	3.06	28.05	3.06
Pąkowanie		14.06	15.06	5.06	5.06	5.06	20.06	14.06	20.06	14.06
Kwitnienie - początek		18.06	20.06	12.06	12.06	12.06	26.06	25.06	26.06	25.06
Kwitnienie - pełnia		12.06	2.07	23.06	23.06	23.06	30.06	8.07	30.06	8.07
Dojrzałość pełna		10.09	15.08	5.09	5.09	5.09	27.08	-	27.08	-
Zbiór		15.09	5.09	22.09	22.09	22.09	22.09	-	22.09	-

Kol. 2-6: „-” – brak danych; przedplon: OWZJ – owies jary, PSZO – pszenica ozima, ZIK – ziemniak

cd. tabeli 3

Wyszczególnienie	Białogard		Krzyżewo		Śrem 2024		Lućmierz		Cicibór Duży	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1										
Rolnicza wartość gleby w 100° skali IUNG-PIB	52	70	70	52	70					
Kompleks przydatności rolniczej gleb	5	4	4	5	4					
Odczyn gleby (pH w KCl)	4,7	6,2	6,2	5,9	5,6					
Przedplon	GRZ	OWZJ	OWZJ	OWZJ	JEZJ					ZIK
Nawożenie mineralne:										
- P ₂ O ₅	-	39	-	9	-					-
- K ₂ O	-	45	-	37	-					-
Daty siewu, zbioru i ważniejszych faz rozwojowych										
Siew	15.05	15.05	15.05	20.05	7.05					15.05
Wschody	21.05	24.05	24.05	27.05	16.05					17.06
Pąkowanie	15.06	12.06	12.06	13.06	4.06					-
Kwitnienie - początek	24.06	15.06	15.06	18.06	10.06					1.07
Kwitnienie - pełnia	11.07	30.06	30.06	23.06	20.06					8.07
Dojrzałość pełna	16.08	10.09	10.09	19.08	3.09					-
Zbiór	9.09	18.09	18.09	3.09	24.09					-

Kol. 2-6: „-” – brak danych; przedplon: GRZ – Gryka, JEZJ – jęczmień jary, OWZJ – owies jary, ZIK – ziemniak

Tabela 4

GRYKA. Plon nasion odmian w miejscowościach. Lata zbioru 2025, 2024

Lp.	Odmiana	Białogard		Krzyżewo		Śrem		Lućmierz	
		2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024
		1	2	3	4	5	6	7	8
	Wzorzec, dt z ha	24,0	17,8	1,3	2,6	14,8	15,5	24,0	17,9
		dt z ha							
1	MHR Korona	23,6	18,2	1,6	2,9	13,5	16,4	25,8	18,8
2	MHR Smuga	23,1	14,5	1,1	2,7	13,8	17,7	23,8	18,6
3	Queen	25,2		1,3		17,0		22,4	
NIR przy $\alpha=0,05$ (dt)		2,7	1,2	1,3	3,9	1,5	3,9	2,2	3,9

cd. tabeli 4

Lp.	Odmiana	Białogard		Krzyżewo		Śrem		Lućmierz	
		2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024
		1	2	3	4	5	6	7	8
	Wzorzec, dt z ha	24,0	17,8	1,3	2,6	14,8	15,5	24,0	17,9
		% wzorca							
1	MHR Korona	98	102	119	112	91	105	107	105
2	MHR Smuga	96	81	81	105	93	114	99	104
3	Queen	105		100		115		93	
NIR przy $\alpha=0,05$ (%)		11,0	6,5	96,4	7,2	10,2	7,2	9,0	7,2

Kol. 1: wzorzec – wszystkie badane odmiany

Kol. 4,5: doświadczenie zdyskwalifikowane w trakcie opracowywania

Tabela 5

GRYKA. Plon nasion odmian. Lata zbioru 2025, 2024

Lp.	Odmiana	Plon nasion					
		dt z ha			% wzorca		
		2025	2024	2023-2024	2025	2024	2023-2024
		1	2	3	4	5	6
	Wzorzec, dt z ha	20,9	17,1	19,0	20,9	17,1	19,0
1	MHR Korona	0,1	0,7	0,4	100	104	102
2	MHR Smuga	-0,7	-0,2	-0,5	97	99	98
3	Queen	0,6			103		
Liczba doświadczeń		3	3	6	3	3	6

Tabela 6

GRYKA. Choroby i ważniejsze cechy rolnicze odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2024

Lp.	Odmiana	Askochytoza		Wysokość roślin		Wyleganie przed zbiorem	
		skala 9°		cm		skala 9°	
		2025	2024	2025	2024	2025	2024
1		2		3		4	
	Wzorzec, dt z ha	8,7	8,0	97	94	7,3	6,9
1	MHR Korona	-0,7	-1,0	-8	-2	0,4	0,1
2	MHR Smuga	0,3	0,0	-6	3	0,2	-0,9
3	Queen	0,3		14		-0,6	
Liczba doświadczeń		1	1	4	4	3	1

cd. tabeli 6

Lp.	Odmiana	Ocena ulistnienia		Data pełni kwitnienia		Data pełni dojrzałości		Osypywanie nasion	
		skala 9°		liczba dni				skala 9°	
		2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024
1		5		6		7		8	
	Wzorzec	8,2	7,9	26.06	30.06	3.09	28.08	7,3	7,2
1	MHR Korona	0,2	0,2	0	0	-1	0	0,2	0,1
2	MHR Smuga	0,0	0,2	0	-1	-1	0	-0,3	-0,1
3	Queen	-0,2		0		2		0,1	
Liczba doświadczeń		2	3	4	5	4	4	3	3

Kol. 1: wzorzec – wszystkie odmiany badane w danym roku

Tabela 7

GRYKA. Ważniejsze cechy ziarna odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2025, 2024

Lp.	Odmiana	Wilgotność ziarna przy zbiorze		Masa 1000 ziaren		Udział nasion niedojrzałych	
		%		g		%	
		2025	2024	2025	2024	2025	2024
1		2		3		4	
	Wzorzec	17,2	15,7	28,6	27,6	13	17
1	MHR Korona	-1,1	-0,3	1,5	1,1	-3	1
2	MHR Smuga	-0,4	0,6	0,1	1,0	-2	-2
3	Queen	1,5		-1,6		4	
Liczba doświadczeń		4	4	4	4	3	3

Kol. 1: wzorzec – wszystkie odmiany badane w danym roku